

ובדרכי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

נמצא בעמוד השלישי

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

ודתן ואבירים (במדבר טז. א)

מובא ב'מדרש הגדול' למהר"ד עדני זצ"ל: ודתן ואבירים. מה טיבו שלראובן אצל משפחת קהת, לפי שהן שושבינין זה לזה דכתיב דגל מחנה ראובן תימנה (שם ב, י), וכתיב משפחת בני קהת יחנו על ירך המשכן תימנה (שם ג, כט). למדו אלו מאלו ונטלו עצה אלו מאלו. מיכן אמרו אוי לרשע ואוי לשכנו. את מוצא שדתן ואבירים מזומנין לפורענות מתחלה ועד סוף, והן שנאמר בהן במצרים והנה שני אנשים עברים נצים (שמות ב, יג), והן שנאמר בהן ויפגעו את משה ואת אהרן (שם ה, כ), והן שנאמר בהן על הים ויאמרו אל משה המבלי אין קברים במצרים (שם יד, יא), והן שחלקו עם קרח על משה שנאמר ודתן ואבירים בני אליאב, הן ברשען מתחלתן ועד סופן. ולפי שהן היו במחלוקת תחלה לפי כך התחילה בהן הפורענות תחלה, שנאמר תפתח ארץ ותבלע דתן ותכס על עדת אבירים (תהלים קז, י), ואחר כך ותבער אש בעדתם (שם שם, יח). וכן הוא אומר ואשר עשה לדתן ולאבירים בני אליאב (דברים יא, ט). עכ"ל.

וענין 'אוי לרשע ואוי לשכנו' אינו רק לענין גרירת עוון אלא אף לעונש. שהרי מובא במדרש 'אור האפילה' למהר"ג בן ישעיה זצ"ל בזה"ל: ותכס עליהם הארץ, בעולם הזה. ויאבדו מתוך הקהל, לעולם הבא. מכאן אמרו חכמים שעדת קרח אין להם חלק לעולם הבא. נסו לקולם, אמר שישאל שהיו שוכנים סביב משכן קרח דתן ואבירים ברחו מבתיהם מעוצם צעקת הבלועים. כי אמרו פן תבלענו הארץ, אמרו אוי לרשע אוי לשכנו שמא יספה עמו. עכ"ל.

ויש לידע, דענין זה לא להתחבר לרשע הוא אפשרי, אלא שהכל תלוי ברצון האדם. צא ולמד מאון בן פלת, שאף שהיה אחיהם של דתן ואבירים לבסוף ניצל. שכך מובא במדרש 'אור האפילה' הנז"ל על פס' ודתן ואבירים (במדבר טז. א) אלו שני רשעים והן שעמדו בכל מריבה. ואון, שבא עמהם באנינות. ומה שמו, נמואל שמו שנאמר ובני אליאב נמואל ודתן ואבירים (שם כו. ט). עכ"ל. ומה שנקרא און בן פלת, משיב המדרש ואומר: בן פלת, שפלטתו אשתו, אמרה לו אשתו שב ואני אפלט אותך. אמרה לו אשתו, אם משה רב אתה תלמיד ואם קרח רב אתה תלמיד. אמר לה, ומה אעשה והלא כבר כתבו שמי עמהם. אמרה, שב ואני אפלט אותך. ישב בתוך האהל ועמדה ופרעה את ראשה וכל מי שבא ואמר איכך הוא. אמרה אינו כאן. וראה שעה פרוע והלך לו. הלא הוא דכתיב חכמות נשים בנתה ביתה זו אשתו של און, ואולת בידיה תהרסנו, זו אשתו של קרח שאמרה לו מבקש משה לעשותך כגדי מלוג. עכ"ל.

וכתבנו כל זה ראשית שיש לאדם לבדוק ולבחון היטב היכן הולך להתגורר. ואל יאמר אדם אני לא אתחבר לשכנים רעים, דאין זה מן השם. א. משום שהסביבה משפיעה. ב. ילדיו אינם כמותו וכח הסביבה ישפיע עליהם ביותר.

גם כאשר נמצאים פחות או יותר בחברה טובה, עדיין יש השפעות מהשכנים, ר"ל, מאחד האחים שלא תמיד שומע ומקשיב לכל ההורים ובפרט כאשר זה ילד גדול. וכן במקום בו מתחנך הילד יש פעמים שיש חברים שצריכים יותר הכוונה כיצד להתנהג ולהקשיב לקול המחנכים, והם עלולים להשפיע מאוד על שכניהם לספסל הלימודים.

ובדברים אלו צריכים חכמה מרובה כיצד להדריך ולנתב את הילדים שלא יגררו ולא ילמדו ממעשי הפוחזים. והעצה לזה היא, לא בהלבנת פני המרשיעים, דדבר זה יגרום להתרסה יותר גדולה מצידם. אלא יראה האדם תמיד בביתו הערכה רבה לאותם ההולכים בדרכי ה' ומיישרים נתיבותיהם, ומאידיך לאלו שתועים מדרך האמת יראה שהוא מרחם עליהם שהגיעו למקום זה. ועצה זו טובה גם בבתי חינוך, ראשית לשבח ולפאר תמיד את המתהלכים בדרך הנכונה ואף לתת להם הפתעות ופרסים מעודדים. מאידך את הכושלים יש לדבר עמם בנימת רחמים, כגון, כואב לי עליך שעשית זאת וכו', השכינה בצער וכו', אני מתפלל ואתפלל עליך שה' יזכה אותך ליישר דרכך וכו'. ע"כ. ובכלל יתפלל האדם שיזכה לשכנים טובים וטוב שכן טוב וכו'.

יתגבר משפע בריכה העליונה המשפיע על התלמידים מידי חודש בחדשו להתחיל את החודש בשמחה גדולה עם סעודה דשנינה והוא חפץ בעילום שמו יצ"ו. יה"ר שיתמלאן כל משאלות לבו לטובה, ויראה ברכה והצלחה בכל עמלו, וירבה זרעו כחול ימא, ויעשו כלם רצון קונם באהבה ובשמחה רבה אכ"י

מחידושי רבותינו

ונחשב לכם תרומתכם כדגן מן הגורן וכמלאה מן היקב (במדבר .)

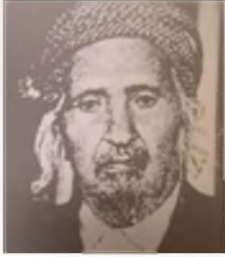
דע שאם האדם מתעסק בעשיית המצות לבד, הנה הוא זוכה אל הנפש הנק' עשייה ולא יותר, והוא דומה לאשה

פתרונות 'לפרשת שלח לך'
אחודה חידה! 'לחטת' (במדבר טו. כד)
ועוין ברש"י.
הזוכה בהגלה: יצחק עמרן.
מי בתמונה: הרב יחיא מחבוב.
הזוכה בהגלה:מתניה נהרי.

אלהיה יחיה!
שלושתם אחים היו
ולדבר אחד נמכרו
והאחד לא זכרם הנילוח
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

לרפואת הרה"ג
יחיאל
בן
יוסף גרפי
בשכחעי

שהלך בעלה למדה"י והניחה רעבה וצמאה, כדמיון השכינה היושבת בגלות וביתה חרב והיא שרויה בחשך כך נפש האדם בהיותה בלי הרוח שהוא בעלה, אין לה אור ולא שכל להשכיל, ואם ישתדל עוד האדם גם לעסוק בתורה ללמוד ולהגות בה תמיד, בתורה שבכתב ותורה שבעל פה ועוסק בהם לשמה, אז יזכה אל הרוח שהוא מן היצירה, ואז ידמה לאשה שבא בעלה ודר עמה בבית תמיד, ומלבישה ומאכילה ומשקה וחוזרת למעלתה, כך האדם כשתבוא בו הרוח ותשרה תוך נפשו, אז תתמלא נפשו ברוח חכמה ותתעלה מעשייה ליצירה, ואם ישתדל האדם ויעסוק עוד גם בתורת הנסתר בחכמת האמת וסודות התורה, אז יזכה גם אל הנשמה שהיא מבריא"ה, ותאיר הנשמה ברוח שבו, ותוסיף מעלה על מעלתו וחכמה על חכמתו, ואז נק' אדם שלם אשר עליו נאמר, ויברא אלדים את האדם בצלמו, וסוד הענין כי בהיות הנפש לבד, אין לה השפעה אלא משם אדנות לבד, וכשיעסוק בתורה לשמה, זוכה גם לרוח הבאה משם הוי"ה, וכשיעסוק גם בסודות התורה זוכה גם אל הנשמה, וימשך עליו כח והשפעה משם אהי"ה, ובהתחבר באדם ג' שמות אלו, יעלו בגי' יב"ק, ואז יאמר עליו, ה' הושיעה המלך יעננו ביום קראינו, ר"ת יב"ק ואז יהיה האדם בנפש מעשייה, ורוח מיצירה, ונשמה מבריא"ה, ואם יתקן עצמו יותר, אז יהיו לו שלשתם מן היצירה, ואם יתקן עצמו עוד יותר, יהיו לו שלשתם מבריא"ה, ואם יוסיף עוד לתקן, יהיו לו כל הג' מן האצילות (שעה"כ). וזהו ונחשב לכם תרומתכם, נחשב ל' חשיבות, תרומתם ל' התרוממות ומעלה, ואימתי תזכו לזה, כשתגיעו למדרגה זו, כדגן מן הגורן, רמז שתוכלו להמשיך שפע מוזן רוחני משלמות שם הוי"ה ב"ה, וגם תעלו למדרגות גדולות עד שנפשכם נעשית מליאה מן היקב, שהוא ג' שמות הנז' שעולים יב"ק. (אד"א בקיצור)

ודע כי כשאדם עוסק בתורה, אותם ההבלים והקולות היוצאים מפיו, נעשים מרכבה אל נשמות הצדיקים לירד למטה ללמוד תורה עם האדם ההוא, אמנם הכל לפי מעשיו של האדם, אם אותה תורה שלומד בה היא לשמה, נברא ממנה מלאך קדוש ונורא, וכי עוד ז"ל על פסוק ביומו תתן שכרו, ר"ת שב"ת, והכוונה שאם האדם עוסק בתורה הרבה לשמה, הנה אף בחול קונה נפש יתירה וקדושה רבה בסוד תוספת, חוץ מהשבת שקונה בה נפש יתירה עליונה כמ"ש רשב"י, כי ת"ח יש להם בחול נפש שיש לע"ה בשבת, נמצא המקיים מצות התורה, דומה לשכיר שיקנה שכר פעלו לקחת נפש יתירה אפי' בחול, ודע כי כשהאדם מקבל עליו מצוה ולא יכול לקיימה, מאחר שקבלה עליו לכשתבוא לידו יקיימה, גם הוא יזכה להארה גדולה בשבילה ביום שבת, וכל אותה תוספת הבאה לאדם בימי החול, היא מצטרפת עם שאר תוספת של שבת הבאה לאדם ביום ש"ק, נמצא כי תשלום שכר שכיר הוא ביום שבת, ולכן נרמז בר"ת ביומו תתן שכרו ר"ת שב"ת כאמור, גם יש סגולה במצוה זו, כי כל המקיימה כתקנה בימי החול, זוכה לנשמה יתירה בודאי מדה כנגד מדה, כי בשכר שכר שכיר נא', ואלו הוא נושא את נפשו, רמז לנפש יתירה, וכי האר"י זיע"א כשהיה לו שכיר ולא היה בידו לפרוע לו, היה שולח ומבקש מעות מכאן ומכאן כדי לפרוע לו, ולא היה מתפלל מנחה עד ששילם לו שכרו, והיה אומר איך אשא פני להתפלל לפניו ית' כשבאה לידי מצוה זו ולא אקיימה תחלה, ואשרי הזוכה לקיים מצות וללמוד בתורה לשמה. (מחיבור מו"ר זקני זצ"ל)

(אפי"ק מים' למוהר"ע יעב"ז זצ"ל)

בדרכיהם אתהלך...

מה עלותה של סתירה?

ערבי אחד עשה את עצמו כמו שאומרים "עורך דין", והיה מסתובב ומחפש מה להציק על היהודים. בא יהודי אחד מן שבאם [מהעיר שבס], ויש לו חמור ויש עליו בגדים וסחורה, ורצה ללכת למכור. תפס אותו הערבי הזה ואמר לו, אני רוצה שאתה תביא לי תמון ורובעת תמון [מין מטבע].

אמר לו היהודי, אין לי, אני אחזור בחזרה מן שבאם, ואני אתן לך מן עייני [מעניני]. אמר הערבי, לא, לא, ונתן לו סתירה ליהודי. היהודי עזב את החמור והכל. הרב יחזקאל שרעבי שהיה שם לקח את החמור והכניס אותו אצל בית אטיירי.

הלך היהודי למארי עמרם קרח (הרב הראשי האחרון בתימן), וסיפר: מארי עמרם, פלוני עשה לי כך וכך. שאל אותו הרב, ואיפה הוא? אמר לו היהודי, הוא עוד עומד שם. אמר לו הרב בסדר!

נשאר הערבי שלושה ימים עומד במקומו. היהודים באים מחכים שהוא יזוז, לא מדבר ולא זז. והערבים חיפשו אותו

המשך בסוף העמוד הבא

לרפואת
שירה בת נח לוי
בשכחעי

לרפואת
שושנה בת יחיאל
רייבי בשכחעי

לזש"ק
תומר ישראל בן יעקב
ואודליה בת מנשה

לרפואת
יוסף בן משה
דנין בשכחעי

לאחר מצות מילה בשביל שהסנדק יהיה גדול בתורה

ערוך מתוך שו"ת עולת יצחק ח"ג סימן רל"ג למרן הגר"י רצאבי שליט"א

שאלה: הנה מנהג העולם כיום שיש שעושים המילה אחר הצהרים, משום שרצונם שיבוא גדול בתורה וישב על כס הסנדקאות. ונפשנו בשאלתנו האם עדיף לימול בבוקר כדי לקיים דין זריזין מקדימין למצוות, או להמתין עד אחר הצהרים כדי שיבוא סנדק גדול בתורה:

תשובה: להיות שכבר הילכו בשאלה זו נמושות כמובא באזור אליהו מדף כ"ג, ואין מה להוסיף, אכתוב רק כי גם דעתי העניינה נוטה למסקנתו דשפיר נהגו האידינא לעכב את המילה אפילו אחר חצות כדי שיהא הסנדק גדול בתורה, אם אינו יכול לבוא קודם לכן. שעד כאן לא איפליגו רבוותא אם זריזין עדיף מברב עם או בהיפך, אלא מפני ששניהם אינם אלא הידור כללי במצוה. אבל כאן שהדבר משפיע טוב לנשמת התינוק, ראוי והגון להמתין. ווידידי הראח"כ שליט"א הוסיף כאן בזה"ל, נראה לענ"ד דאתי שפיר במכל שכן לפי מנהגינו, כי נתברר לי שעיקר טעם המנהג בתימן לימול קרוב לחצות היום, אינו אלא מפני שהיו רוצים שישתתפו אז הרבנים וגדולי הדור, והרבנים הלא היו קובעים תלמודם מן הבוקר עד קרוב לחצות היום. ומזה הטעם עשו גם כן סעודת מצוה שלחתן בשעה זאת, כי השתדלו תמיד להזמין תלמידי חכמים יותר מאשר קרובים עכ"ל יצ"ו. ולדידי צ"ע:

ומהגם בזמנינו שרוחות רעות נושבות בעולם, צריכים הרבה זכיות ושמירות, לבל ינטו הנטיעות הרכות מן הדרך, וזכות גדולי התורה והצדיקים יכולה היא שתגן עליו. ואולי מטעם זה לא נהגו כן בתימן, אלא זקינו שלנימול, דהיינו אבי אביו או אבי היולדת, היה הסנדק, כמ"ש בס"ד בעיני יצחק על שלחן ערוך המקוצר יורה דעה הלכות ברית מילה סימן קנ"ט אות ל' ד"ה הסנדקות, כי שם כל העדה כולם קדושים ואין חשש. ומאידך, על הרוב זקינו גסכין היה גדול ביראת ה', מה שאין כן השתא הכא בעוה"ר. וועיין שערי יצחק, מה שאמרתי בס"ד בשיעור מצאי שבת קודש פרשת תולדות ה'תשע"ג ב"שכ"ד, לענין כשהסנדק רשע רח"ל, כדת מה לעשות. ובתשובתנו דלקמן סימן רע"ו אות ד'. ומ"ש עוד בס"ד בנפלאות מתורתך פרשת לך לך על פסוק והם בעלי ברית אברם ד"ה ובעיקרן:

מהליכות אבותינו

גדולת חכמי תימן בחכמת הנסתר

ידוע הדבר ומפוסס הענין שאבותינו הקדושים בכל מקומות מושבותיהם עסקו בחכמת הנסתר, וכבר אבא שלום שבזי בשירתו 'ביום שבת אשבח' כתב, 'בקבלה וסוד תפתח תהא חן נגמלי', שפותחים לימודם בשבת בקבלה. כמ"כ ידועים מעשים לרוב במעלת וגדולת אבותינו הקדושים נע"ג בחכמת הנסתר, וכאן נעלה דבר שאינו ידוע ומפורסם בענין זה, כפי שהובא בספר יהודי צעדה וסביבותיה (עמ' 15) וז"ל:

באזור חידאן – בעיר "אלהגר" היתה קהילה יהודית גדולה. בשנים האחרונות עמד בראשה הרב דוד צדוק הלוי זצ"ל, רב ידוע ומפורסם כמקובל, ובעל תפיסה עצומה בוהרר הקדוש ומשנת חסידים, לקריאה בעל פה ככתבם וכלשונם...

זוכרני שהרב דוד אמר לי בהיותי אורח אצלו, שפעם הראו לו בחלום את רשב"י מאחוריו, ומאז נפתח לבו בקריאת מאמרי הזוהר הקדוש בעל פה. נדמה לי שהוא יחיד בין הרבנים ואין דומה לו, לשנן דברי הזוהר הקדוש מלה במלה, הפלא ופלא. הרב דוד הוא אחרון בשרשרת רבנים גדולי תורה שעמדו באזור חידאן.

סח לי חמי ז"ל, ששמע שפעם הצליח אחד מחכמי הקבלה להביא נשמת אחד הרבנים שהכריעה בדבר חילוקי דעות, בין שניים בעניין הבנת סוגיה מדברי הזוהר הקדוש, הפלא ופלא, והשומעים כמעט פרחו נשמתם. כאמור הרב דוד צדוק הנהיג את הקהל עד עלותו ארצה בין הראשונים, מספר שנים לפני שאנו יצאנו. תלאות רבות פקדו אותם, אך לבסוף הגיעו ארצה בשלום. הרב היה הרב הראשי הראשון של קרית עקרון. משנחלש, זכיתי, בהגיעי לקריה, לקבל את ברכתו והמלצתו החמה להחליפו, כרב המקום. עכ"ל. ועלינו נותר לומר 'מתי יגיעו מעשינו למעשי אבותינו'.

הנושך מהעמוד הקודם

ומצאוהו עומד במקומו לא זע ולא נע ולא מדבר.

באו כל המשפחה שלו למארי עמרם קרח ואמרו לו, מה עשית לז? אמר להם, הגוי הזה סטר ליהודי הזה, לכן יתן קנס שתי ריאל, וישבעכםמו שאומרים הערבים, שהוא לא יכנס למקום הזה. קיבל על עצמו הערבי את שחורה עליו הרב, ומאז לא נכנס יותר למקום היהודים.

(תפארת תימן עמ' 153)

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,
דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,
יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

חכמי תימן

הרב סעדיה בן דוד יעקבי זצ"ל חי לפני כמאתים שנה. חיבר קונטרס העוסק בהלכות שחיטה וטרפיות הנקרא 'מחזק בדק' או 'בדק המזבח'. תנצב"ה.

תפארת בנים

מפעילויות הגנים...

התודה...

הברכה...

לאשה היקרה במעלה, ומעשיה
 בצנעה לחיזוק התורה והיראה,
 ובפרט מעודדת תשבי"ר אשר
 משמרים מסורת אבותינו
 הנאמנה
 גב' מי הללי תחי'
 יהי'ר שיתמלאו כל משאלות
 לבה לטובה, ותאריך ימים ושנים
 היא ואמה וכל ב"ב, מתוך
 בריאות איתנה ונהורא מעליא,
 ויזכו לביאת גואל צדק ובגין בית
 המקדש מהרה, אכ"י

הערות הארות ותשובות לחידות
 ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009
 או במייל:
 e0504150896@gmail.com

לושיק

יובל בן דוד

ורות בת זכריה

לושיק

שלום בן יעקב ומירב

טליה בת מנשה